

The Holy See

PORUKA PAPE FRANJE ZA 59. SVJETSKI DAN SREDSTAVA DRUŠTVENIH KOMUNIKACIJA

[1. lipnja 2025.]

»Podijelite s blagošću nadu koja je u vašim srcima« (usp. 1 Pt 3,15-16)

Draga braćo i sestre!

U našem vremenu obilježenom dezinformacijom i polarizacijom, ukojem samo nekoliko centara moći kontrolira do sada neviđeno mnoštvo podataka i informacija, obraćam se vama jer sam svjestan koliko je – danas više negoli ikada prije – potreban vaš rad novinara i medijskih djelatnika. Potrebno je vaše hrabro zalaganje kako bi osobna i kolektivna odgovornost za bližnjega prispjela u središte komunikacije.

Razmišljajući o Jubileju koji slavimo ove godine kao vremenu milosti u ovako teškim vremenima, ovom porukom želim vas pozvati da budete prenositelji nade, nadahnjujući se u svojem radu i poslanju duhom evanđelja.

Razoružati komunikaciju

U naše vrijeme, prečesto, komunikacija ne budi nadu, nego strah i očaj, predrasude i ogorčenost, fanatizam pa čak i mržnju. Prečesto se tako njome pojednostavljuje stvarnost kako bi se izazvale instinktivne reakcije. Komunikacija koristi riječi kao oštricu mača; čak pribjegava lažnim ili namjerno iskrivljenim informacijama kako bi širila poruke čija je namjera uzburkati duhove, isprovocirati ili povrijediti. Već sam u više navrata istaknuo koliko je važno komunikaciju »razoružati«, osloboditi je oštrice agresivnosti. Svođenje stvarnosti na slogane nikad ne donosi dobre plodove. Svi vidimo kako – od televizijskih talk-showova do verbalnih ratova na društvenim mrežama – prijeti opasnost da prevlada paradigma natjecateljstva, suparništva, želje za dominacijom i posjedovanjem, manipulacije javnim mnijenjem.

Postoji još jedan zabrinjavajući fenomen koji bismo mogli nazvati »planskim raspršivanjem

pozornosti« posredstvom digitalnih sustava koji, profilirajući nas prema logikama tržišta, mijenjaju našu percepciju stvarnosti. Događa se da se često nađemo u situaciji da smo bespomoćni svjedoci svojevrsne atomizacije interesa koja u konačnici potkopava same temelje zajednice, sposobnost zajedničkog rada za opće dobro, slušanja jedni drugih i razumijevanja motiva drugih. Tada se čini da je otkrivanje »neprijatelja« na kojeg se trebamo verbalno obrušiti nešto prijeko potrebno za vlastito samopotvrđivanje. A kada se od drugoga stvori »neprijatelja«, kada mu se zamagli lice i dostojanstvo kako bi ga se izrugivalo i ismijavalo, tada je i sve manje razloga za nadu. Kao što nas je učio don Tonino Bello, svi konflikti »imaju svoje korijene u obezvređivanju lica« [1]. Ne smijemo se prepustiti toj logici.

Zaista nije lako nadati se. Georges Bernanos rekao je da »imaju nadu samo oni koji su imali hrabrosti razočarati se u iluzije i laži, u kojima su nalazili sigurnost koju su pogreškom smatrali nadom. [...] Nada je rizik koji se mora preuzeti, to je rizik nad rizicima« [2]. Nada je skrivena vrlina, ustrajna je i strpljiva. Za kršćane, međutim, nada nije puka opcija, nego neophodan preduvjet. Kao što je papa Benedikt XVI. podsjetio u svojoj enciklici *Spe salvi*, nada nije pasivan optimizam nego, naprotiv, krepost *performativnog* karaktera koja može promijeniti život: »Onaj koji ima nadu, živi drukčije: dan mu je nov život« (br. 2).

Dobrostvo obrazložiti nadu koja je u nama

U Prvoj Petrovoj poslanici (3,15-16) nalazimo prekrasnu sintezu u kojoj se nadu dovodi u vezu s kršćanskim svjedočenjem i prenošenjem kršćanske poruke: »*Gospodin – Krist neka vam bude svet*, u srcima vašim, te budite uvijek spremni na odgovor svakomu koji od vas zatraži obrazloženje nade koja je u vama, ali blago i s poštovanjem.« Želim se zaustaviti nad trima porukama koje možemo izvući iz tih riječi.

»*Gospodin – Krist neka vam bude svet*«: nada kršćanâ ima lice, a to je lice uskrsloga Gospodina. Njegovo obećanje da će uvijek biti s nama po daru Duha Svetoga omogućuje nam nadati se protiv svake nade i vidjeti skrivene tragove dobra pa i kada se sve čini izgubljenim.

Druga poruka poziva nas da budemo spremni obrazložiti nadu koja je u nama. Zanimljivo je primijetiti da Apostol potiče da nadu obrazložimo »svakomu koji od vas zatraži«. Kršćani nisu prije svega oni koji *govore* o Bogu, već oni koji odražavaju ljepotu njegove ljubavi, doživljavanje svega na nov način. Ljubav, koju se živi, pobuđuje pitanje i traži odgovor: zašto živite tako? Zašto ste takvi?

Naposljetku, u očitovanju svetoga Petra nalazimo treću poruku: odgovor na ovo pitanje treba dati »blago i s poštovanjem«. Komunikacija kršćanâ – ali rekao bih i komunikacija općenito – treba biti protkana blagošću, blizinom: stilom suputnikâ, po uzoru na najvećeg Komunikatora svih vremena, Isusa iz Nazareta, koji je razgovarao s dvojicom učenika iz Emausa na putu te su gorjela njihova srca zbog načina na koji je, u svjetlu Svetoga pisma, tumačio događaje.

Sanjam zato komunikaciju koja nas može učiniti suputnicima mnoge naše braće i sestara, kako bi se u njima ponovno zapalio plamen nade u ovim turbulentnim vremenima. Sanjam komunikaciju koja zna govoriti srcu, ali koja ne izaziva strastvene reakcije zatvaranja i srdžbe, nego stavove otvorenosti i prijateljstva; koja je kadra usredotočiti se na ljepotu i nadu, pa i u naizgled bezizglednim situacijama; komunikaciju koja će pobuditi predanost, empatiju, zanimanje za druge, komunikaciju koja će nam pomoći »prepoznati dostojanstvo svake osobe i zajednički se brinuti za naš zajednički dom« (enc. *Dilexit nos*, 217).

Sanjam komunikaciju koja ne prodaje iluzije ili strahove, nego je kadra dati razloge za nadu. Martin Luther King rekao je: »Ako mogu nekome pomoći na putu kojim prolazim, ako mogu razveseliti nekoga riječju ili pjesmom... onda moj život neće biti uzaludan.« [3] Da bismo to učinili, moramo ozdraviti od »bolesti« protagonizma i autoreferencijalnosti, izbjeci opasnost da mrmljamo sebi u bradu. Dobar komunikator postiže to da oni koji slušaju, čitaju ili gledaju mogu sudjelovati, da se u to *užive* doživljavajući to kao nešto blisko, da mogu ponovno otkriti najbolji dio sebe i s tim stavovima postati dijelom ispričane priče. Takva komunikacija pomaže da postanemo *hodočasnici nade*, kako glasi geslo Jubileja.

Nadati se zajedno

Nada je uvijek projekt života zajednice. Razmislimo na trenutak o veličini poruke ove godine milosti: svi smo pozvani – uistinu svi! – krenuti ispočetka, dopustiti Bogu da nas podigne, dopustiti da nas zagrlji i da nas obaspe milosrđem. U svemu tome isprepliću se osobna i zajednička dimenzija. Zajedno krećemo na put, hodočastimo s mnogom braćom i sestrama, zajedno prolazimo kroz Sveta vrata.

Jubilej ima mnoge društvene implikacije. Sjetimo se, primjerice, poruke milosrđa i nade za one koji žive u zatvoru ili poziva na blizinu i nježnost spram onih koji pate i potisnuti su na rub društva.

Jubilej nas podsjeća da će se mirotvorci »sinovima Božjim zvati« (Mt 5,9). Tako nas otvara nadi i ukazuje na potrebu za pažljivom, dobrotivom, promišljenom komunikacijom, kadrom pokazati putove dijaloga. Stoga vas potičem da otkrijete i pripovijedate mnoge priče o dobroti skrivene između redaka svakodnevnih vijesti; da oponašate tragače za zlatom koji neumorno prebire u pijesku u potrazi za sićušnim grumenom. Lijepo je pronaći te sjemenke nade i upoznati s njima svoje bližnje. To će pomoći svijetu da bude malo manje gluh na vapaje najmanjih među nama, malo manje ravnodušan, malo manje zatvoren. Znajte uvijek pronaći iskre dobrote koje nam omogućuju nadati se. Takva komunikacija može pomoći tkati zajedništvo, osjećati se manje usamljenima i ponovno otkriti važnost zajedničkog hoda.

Ne zaboraviti na srce

Draga braćo i sestre, pred zadivljujućim dostignućima tehnike, potičem vas da se brinete za svoje

srce, odnosno da negujete svoj unutarnji život. Što to znači? Dat ću vam u vezi s tim nekoliko smjernica.

Morate biti blagi i nikad ne zaboravite lice druge osobe; govorite srcima žena i muškaraca prema kojima je vaše djelovanje usmjereno; radite svoj posao.

Ne prepuštajte se u komunikaciji instinktivnim reakcijama. Uvijek širite nadu, pa i kada je teško, pa i kada za to treba platiti kakvu cijenu, pa i kada se čini da ne donosi ploda.

Nastojte ostvarivati komunikaciju koja će znati izliječiti rane naše ljudskosti.

Dajte prostora povjerenju srca koje poput krhkoga, ali otpornoga, cvijeta ne vene u olujama života, nego cvjeta i raste na najneočekivanijim mjestima: u nadi majki koje se svaki dan mole da im se djeca vrate iz ratnih rovova; u nadi očeva koji migriraju usred bezbrojnih opasnosti i udaraca sudbine u potrazi za boljom budućnošću; u nadi djece koja se znaju igrati, smijati i vjerovati u život, pa i usred ratnih ruševina i na ulicama sirotinjskih četvrti.

Budite svjedoci i promicatelji komunikacije koja neće biti neprijateljska, koja će širiti kulturu brige, graditi mostove i probijati vidljive i nevidljive zidove našega vremena.

Pričajte priče prožete nadom, imajući na srcu našu zajedničku sudbinu i pišući zajedno priču naše zajedničke budućnosti.

Sve to možete i možemo činiti s Božjom milošću, koju nam Jubilej pomaže primiti u obilju. Molim za to i blagoslivljam svakoga od vas i vaš rad.

Rim, Sveti Ivan Lateranski, 24. siječnja 2025., na spomen svetoga Franje Saleškoga.

FRANJO

[1] »La pace come ricerca del volto«, u *Omellerie e scritti quaresimali*, Molfetta 1994., 317.

[2] Georges Bernanos, *La liberté, pour quoi faire?*, Pariz 1995., tal. prev. »A che serve questa libertà«, u: *Lo spirito europeo e il mondo delle macchine*, Milano 1972., 255-256.

[3] Propovijed *The Drum Major Instinct*, 4. veljače 1968.

Copyright © Dicastero per la Comunicazione - Libreria Editrice Vaticana